

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

ATITIKTIES AUDITO ATASKAITA

**RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIETINĖ RINKLIAVA
(IŠSKYRUS RINKLIAVĄ UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ)**

2025 m. sausio 21 d. Nr. VA-1-(5.2E)
Radviliškis

Su audito ataskaita galima susipažinti
Radviliškio rajono savivaldybės interneto svetainėje adresu www.radviliskis.lt

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba – subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Auditą atliko: Rasa Baublienė (grupės vadovė), Beata Maselskytė-Čerkasė.

Audito ataskaita pateikta: Radviliškio rajono savivaldybės tarybai, Savivaldybės tarybos kontrolės komitetui, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	4
SANTRAUKA.....	5
ĮŽANGA.....	7
AUDITO REZULTATAI.....	9
1. Tinkamai nepasiruošta vietinės rinkliavos administravimo procesui valdyti.....	9
1.1. Ne visiems vietinės rinkliavos objektams nustatyta vietinė rinkliava.....	9
1.2. Vietinių rinkliavų teisinis reglamentavimas turi trūkumų.....	9
1.2.1. Vietinė rinkliava už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje, atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimą.....	10
1.2.2. Vietinė rinkliava už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose išdavimą.....	11
1.2.3. Vietinė rinkliava už leidimo įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą.....	12
1.2.4. Vietinė rinkliava už leidimo organizuoti masinius komercinius renginius Radviliškio rajono savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą.....	12
2. Leidimų išdavimo, vietinių rinkliavų rinkimo ir vidinės kontrolės procesai neužtikrina nustatytos tvarkos tinkamo įgyvendinimo.....	13
2.1. Dėl leidimų atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje, atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimo.....	13
2.2. Dėl leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose išdavimo.....	14
2.3. Dėl leidimo įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išdavimo.....	15
2.4. Dėl leidimo organizuoti masinius komercinius renginius Radviliškio rajono savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimo.....	15
2.5. Silpna kontrolė vietinių rinkliavų administravimo srityje.....	15
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	18
1 priedas.....	20
2 priedas.....	21

PAGRINDINIAI FAKTAI

❖ 4 iš 8 vietinių rinkliavų objektai (išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą) yra patvirtinti Savivaldybės teritorijoje❖ 10,0 tūkst. Eur – 2023 m.
10,0 tūkst. Eur – 2024 m. I p. planuota surinkti vietinių rinkliavų❖ 21,4 tūkst. Eur – 2023 m.
13,0 tūkst. Eur – 2024 m. I p. surinkta vietinių rinkliavų	❖ 4 iš 4 patvirtintų vietinių rinkliavų nuostatai tinkamai nereglamentuoja rinkliavos administravimo proceso❖ 4 iš 4 vietinių rinkliavų administravimo procese nesilaikoma nustatytos tvarkos❖ 0,0 Eur skirta baudų už administracinius nusižengimus

SANTRAUKA

Audito svarba

Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas¹ reglamentuoja vietinių rinkliavų nustatymą, rinkimą ir kontrolę. Vietinė rinkliava - tai savivaldybės tarybos sprendimu ir jos nustatyta tvarka nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas² nustato, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra vietinių rinkliavų nustatymas, o Savivaldybės tarybos išimtinė teisė - jų dydžių tvirtinimas. Tinkamas rinkliavų surinkimas priklauso nuo aiškos nustatytos tvarkos, teisėto ir skaidraus leidimų išdavimo bei veiksmingos kontrolės. Vietinės rinkliavos mokamos į savivaldybės biudžetą ir yra savivaldybės biudžeto pajamų dalis. Vietinių rinkliavų rinkimą kontroliuoja savivaldybės, nustačiusios vietinę rinkliavą, kontrolės ir audito tarnyba³.

Atitikties auditas „Radviliškio rajono savivaldybės vietinė rinkliava (išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą)“, numatytas atlikti Radviliškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos metiniame veiklos plane⁴.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti Radviliškio rajono savivaldybės vietinių rinkliavų (išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą) administravimo atitikimą teisės aktams.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar vietinės rinkliavos, išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą, teisinis reglamentavimas neprieštarauja teisės aktams;
- ar vietinės rinkliavos, išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą, administravimas ir kontrolė vykdomi laikantis nustatytų reikalavimų.

Audito objektas – Radviliškio rajono savivaldybės vietinių rinkliavų objektai.

Audituojami subjektai: Radviliškio rajono savivaldybės administracija, jos teritoriniai padaliniai – seniūnijos.

Audituojamas laikotarpis – 2023 m.– 2024 m. I p.

Šio audito metu nevertinome vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkytojų. Rinkliavą administruoja VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkomo centras.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Informacija ir duomenys buvo renkami tikrinant audituojamų subjektų pateiktus dokumentus, nagrinėjant teisės aktus

¹ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 1 str. 1 p.

² LR vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533, 6 str. 2 p., 15 str. 2 d. 29 p.

³ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 14 str. 1 d.

⁴ Radviliškio rajono savivaldybės kontrolieriaus 2024-09-10 įsakymas Nr. V-9-(1.2) „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2024 metų veiklos plano papildymo“.

reglamentuojančius vietinių rinkliavų administravimą, rinkimą bei kontrolę. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus. Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimo lygį. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

Audito rezultatai rodo, kad vietinių rinkliavų teisinis reglamentavimas ir administravimas turi trūkumų, o vietinių rinkliavų vidaus kontrolei skiriamas nepakankamas dėmesys:

- Tik 4 iš 8 vietinės rinkliavos objektams Savivaldybės taryba nustatė vietinę rinkliavą (1.1 poskyris).
- Savivaldybės vietines rinkliavas reglamentuojantys teisės aktai neatitinka Rinkliavų įstatyme nustatytų reikalavimų. Trūkumai nustatyti rinkliavos mokėjimo, rinkliavos dydžio nustatymo, delspinigių skaičiavimo, atleidimo nuo jų, kontrolės srityse (1.2 poskyris).
- Visuose subjektuose, turinčiuose teisę išduoti leidimus nustatyta, kad vietinių rinkliavų rinkimo ir vidinės kontrolės procesai neužtikrina nustatytos tvarkos tinkamo įgyvendinimo (2 skyrius).
- Vietinės rinkliavos apskaita turi trūkumų (2.1., 2.2., 2.4., 1.2.1. poskyriai).
- Savivaldybės tarybos nustatytų rinkliavų kontrolė, prevencinės priemonės vykdytos neplaningai ir nereguliariai (2.5 poskyris).

Rekomendacijos

- Siekiant užtikrinti tinkamą vietinės rinkliavos surinkimo reguliavimą, atlikti visų patvirtintų vietinės rinkliavos objektų nuostatų ir tvarkos aprašų peržiūrą ir aktualizuoti juos pagal galiojantį teisinį reglamentavimą.
- Siekiant užtikrinti, kad leidimų išdavimo procesas būtų vykdomas pagal patvirtintuose nuostatuose ir tvarkos aprašuose nustatytus reikalavimus, sukurti tinkamas vidaus kontrolės procedūras.
- Siekiant užtikrinti tinkamą rinkliavomis sureguliuotų veiklų kontrolę, Savivaldybės tarybos nustatytų rinkliavų kontrolę vykdyti planuotai ir reguliariai.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai, laukiamas audito poveikis ir pokyčių vertinimo rodikliai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

IŽANGA

Vietinė rinkliava, privalomoji įmoka į savivaldybės biudžetą, kurią moka privatūs fiziniai ir juridiniai asmenys kaip atlygį už savivaldybės institucijų jiems teikiamą teisę. Lietuvos administracinis teismas konstatavo, kad kaip matyti iš Rinkliavų įstatymo⁵ pateikiamo rinkliavų sąrašo, vietinės rinkliavos objektas iš esmės yra siejamas su atitinkamos teisės vietinės rinkliavos mokėtojai suteikimu, t. y. asmuo, norėdamas įgyti (naudotis) atitinkamą teisę, o ne gauti atitinkamas paslaugas, privalo sumokėti atitinkamą vietinę rinkliavą⁶.

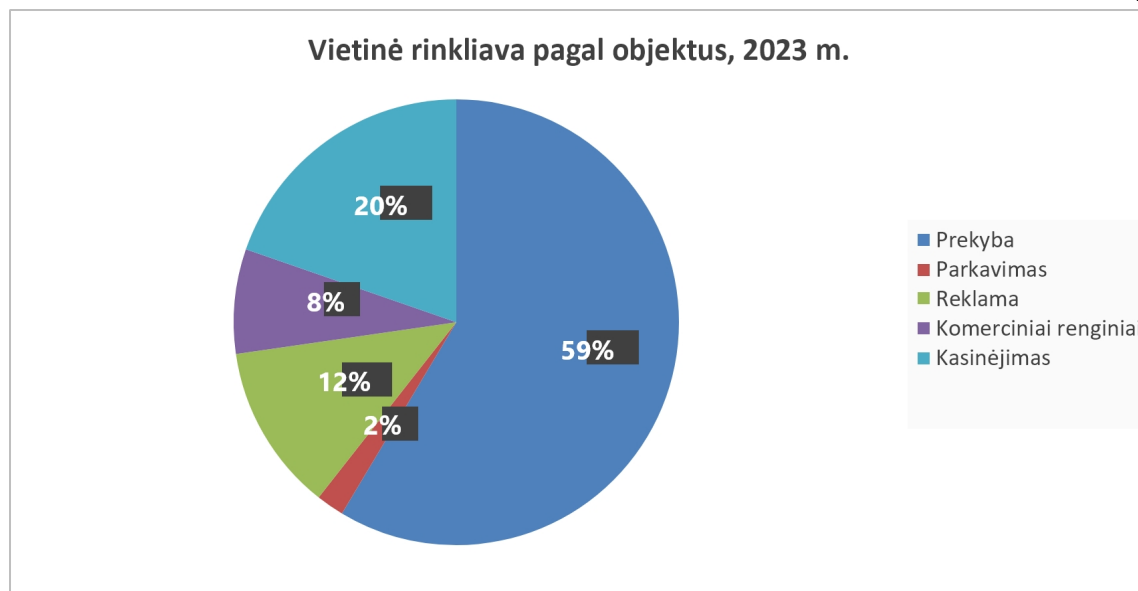
Savarankiškas funkcijas, tame tarpe ir vietinės rinkliavos nustatymas, savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos⁷ ir įstatymų⁸ suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus savivaldybės bendruomenei ir šios interesais. Savivaldybės, įgyvendindamos šias funkcijas, turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose.

1 pav.

Vietinės rinkliavos (išskyrus už komunalinių atliekų surinkimą)

Už leidimų prekiauti ir teikti paslaugas, išorinei reklamai įrengti, organizuoti masinius renginius, statyti automobilius nustatytose vietose, kasinėti viešosiose teritorijose išdavimą Radviliškio rajono savivaldybės išdas surinko 2023 metais - 22,7 tūkst. Eur, 2024 metų pirmą pusmetį – 12,7 tūkst. Eur. Leidimų išdavimą administruoja Savivaldybės administracija ir jos teritoriniai padaliniai – seniūnijos.

2 pav.

⁵ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 11 str. 1 d.

⁶ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-03-29 nutartis Nr. A⁵²⁵-471/2010.

⁷ LR konstitucija, 1992-11-02, 121 str.

⁸ LR vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533, 6 str. 2 p.

Audito metu vertinome, ar Radviliškio rajono savivaldybėje patvirtinti vietinės rinkliavas reglamentuojantys teisės aktai atitinka valstybės teisės aktus, ar vietinės rinkliavos administruojamos ir surenkamos vadovaujantis teisės aktais, ar užtikrinama kontrolė.

Įvertinę audito metu surinktus įrodymus, pateikiame išvadas ir rekomendacijas, kurias tinkamai įgyvendinus būtų ištaisyti reglamentavimo prieštaravimai aukštesniems teisės aktų reikalavimams, aiškesnis ir skaidresnis administravimo procesas, rezultatyvi kontrolės sistema.

AUDITO REZULTATAI

1. Tinkamai nepasiruošta vietinės rinkliavos administravimo procesui valdyti

Viena iš Savivaldybės tarybos funkcijų yra savo sprendimu nustatyti vietines rinkliavas Savivaldybės teritorijoje bei vadovaujantis įstatymu⁹ priskirta išimtinė kompetencija nustatyti vietinių rinkliavų dydžius. Rinkliavų įstatymas¹⁰ vietinę rinkliavą apibrėžia, kaip Savivaldybės tarybos sprendimu ir patvirtinta tvarka nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje. Audito metu vertinome, ar vietinės rinkliavos, išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą, teisinis reglamentavimas neprieštarauja teisės aktams.

1.1. Ne visiems vietinės rinkliavos objektams nustatyta vietinė rinkliava

Rinkliavų įstatyme¹¹ tiksliai ir aiškiai apibrėžti aštuoni (išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą) vietinių rinkliavų objektai. Taryba sprendimais¹² nustatė tik keturiems objektams vietines rinkliavas (kasinėjimas viešojo naudojimo teritorijoje, prekyba ar paslaugų teikimas viešosiose vietose, išorinės reklamos įrengimas, masinių komercinių renginių organizavimas) ir jų tvarkas savivaldybės teritorijoje.

Vietinių rinkliavų sritį administruoja Savivaldybės administracijos skyriai, rengiantys Tarybos sprendimų projektus. Audito metu nebuvo pateikti argumentuoti paaiškinimai, dėl kokių priežasčių iš aštuonių Rinkliavų įstatyme nustatytų vietinės rinkliavos objektų Savivaldybės teritorijoje nustatytos tik keturios. Savivaldybės teritorijoje neišvengiamai pasitaiko atvejų, kuomet iškyla poreikis įrengti laikinus kilnojamuosius įrenginius: pvz. statybos projektams – laikinos statybos kontoros, krovinių saugojimo patalpos; įvažiavimas mechaninėmis transporto priemonėmis į aštuonias valstybės saugomas teritorijas, kurios randasi savivaldybės teritorijoje. Nėra diskusijos, kad atsakyti į klausimą ar tikrai Savivaldybės teritorijoje yra neaktualu vietinė rinkliava už naudojimąsi gyvenamųjų vietovių viešąja turizmo ir poilsio infrastruktūra, kaip ji apibrėžta Turizmo įstatyme¹³. Neturint teisinio pagrindo Tarybos sprendimu¹⁴ patvirtintas mokestis už specialiojo leidimo, suteikiančio teisę transporto priemonei stovėti kelio ženklo Nr. 531 „Rezervuota stovėjimo vieta“ išdavimą. Todėl būtina nustatyti automobilių stovėjimo vietas Savivaldybės valdomose teritorijose (taip pat ir kelio ženklo Nr. 531 „Rezervuota stovėjimo vieta“ galiojimo zonose), patvirtinant vietinės rinkliavos dydžius.

1.2. Vietinių rinkliavų teisinis reglamentavimas turi trūkumų

Taryba savo sprendimais, nustatytiems vietinių rinkliavų objektams, tvirtina vietinių rinkliavų nuostatus, kuriuose Rinkliavų įstatymas¹⁵ įpareigoja nustatyti vietinės rinkliavos dydį ir, jei

⁹ LR vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533, 6 str. 2 p.

¹⁰ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 2 str. 29 p.

¹¹ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 11 str.

¹² Radviliškio rajono savivaldybės tarybos sprendimai 2011-03-24 Nr. T-1168; 2022-09-29 Nr. T-815; 2018-10-25 Nr. T-999; 2018-05-17 Nr. T-899.

¹³ LR turizmo įstatymas, 1998-03-19 Nr. VIII-667, 2 str. 27 d.

¹⁴ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2015-10-06 sprendimas Nr. T-108 „Dėl mokesčio nustatymo už specialiojo leidimo išdavimą“.

¹⁵ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 12 str.

pasirenkama leidimus išduoti organizuojant viešąjį konkursą, viešojo konkurso organizavimo ir vietinės rinkliavos dydžio nustatymo tvarką; vietinės rinkliavos mokėjimo tvarką; vietinės rinkliavos lengvatas; vietinės rinkliavos grąžinimo tvarką; delspinigių dydį, jų apskaičiavimo, mokėjimo tvarką ir atleidimo nuo delspinigių atvejus. Audito metu, nustatytas netinkamas, nepakankamas vietinių rinkliavų teisinis reglamentavimas, kuris sukelia nenumatytas ir neigiamas pasekmes, neužtikrinama efektyvi vidaus kontrolės sistema.

1.2.1 Vietinė rinkliava už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje, atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimą

Neatsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, leidimų atlikti kasinėjimo darbus Radviliškio rajono savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje, atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimo tvarkos aprašas ir vietinės rinkliavos nuostatai¹⁶ iš esmės nekeisti daugiau kaip 10 metų. Tarybos patvirtintame tvarkos apraše, nuostatuose neapibrėžtos sąvokos, vietinės rinkliavos dydžiai neperžiūrėti, neįvertinta infliacijos įtaka proceso sąnaudų padidėjimui, nors Rinkliavų įstatymas¹⁷ leidžia vietinės rinkliavos dydį kartą per metus indeksuoti taikant metinį vartotojų kainų indeksą, jeigu jis didesnis kaip 110. Nėra numatytas delspinigių dydis, jų apskaičiavimo tvarka, atleidimo nuo delspinigių atvejai. Šis pastebėjimas taikytinas visiems vietinės rinkliavos objektams.

Netinkamai nustatytas vietinės rinkliavos dydis. Vadovaujantis Rinkliavų įstatymu¹⁸ vietinės rinkliavos dydis nustatomas eurais be centų, kai vietinės rinkliavos dydis yra lygus arba didesnis kaip 10 eurų. Kai vietinės rinkliavos dydis yra ne didesnis kaip 10 eurų, jis nustatomas eurais su centais, vieno skaitmens po kablelio tikslumu. Tarybos patvirtintos tvarkos apraše nustatytas vietinės rinkliavos dydis visais atvejais su dviem skaičiais po kablelio.

Vietinės rinkliavos mokėjimo tvarka nekonkreči. Tvarkoje neapibrėžtas privalomos įmokos mokėjimo būdas, nenustatyta į kokią savivaldybės biudžeto sąskaitą pareiškėjas privalo sumokėti vietinę rinkliavą. Nenustačius įmokos kodo ar raktinio žodžio, rinkliavos įmokų apskaita sudėtinga, mokėtojams tinkamai nenurodžius mokėjimo paskirties, atsakingi darbuotojai sunkiai identifikuoja įmokos paskirtį, neužtikrinta vidaus kontrolė, kad ataskaitos būtų teisingos. Šis pastebėjimas taikytinas visiems vietinės rinkliavos objektams.

Klaidinantis, tvarkos aprašu patvirtinto leidimo pavyzdinės formos 8 punkte nurodytas, reikalavimas visais atvejais: „apmokėti vietinės rinkliavos mokestį už kasinėjimo darbų vykdymą savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje“, kadangi ši forma taikoma ir tuo atveju, kuomet, pritaikius lengvatą, vietinės rinkliavos mokėtojas atleidžiamas nuo įmokos.

Nesivadovauta Teisėkūros įstatyme¹⁹ apibrėžtų aiškumo ir sistemiškumo principais, reiškiančiais, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas bei proporcingumo principu, reiškiančiu, kad

¹⁶ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2011-03-24 sprendimas Nr. T-1168 „Dėl Leidimų atlikti kasinėjimo darbus Radviliškio rajono savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje (gatvėse, vietinės reikšmės keliuose, aikštėse, žaliuosiuose plotuose), atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimo tvarkos aprašo bei vietinės rinkliavos nuostatų už šių leidimų išdavimą patvirtinimo“.

¹⁷ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 13 str. 3 d.

¹⁸ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 13 str. 2 d.

¹⁹ LR teisėkūros įstatymas, 2012-09-18 Nr. IX-2220, 3 str. 2 d. 2 p., 6 p.

pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą. Savivaldybės patvirtintų nuostatų:

- 18 p. nurodyta pareiškėją klaidinanti informacija, kad „sumokėta rinkliava arba jos dalis grąžinama remiantis asmens prašymu, pateiktu per Mokesčių administravimo įstatyme nustatytą terminą Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Radviliškio poskyriui“. Mūsų žiniomis Savivaldybės administracija neturi susitarimo su VMI, kad inspekcija renka vietinę rinkliavą, todėl pareiškėjas kreiptis į VMI dėl įmokos grąžinimo neturi galimybės.
- 19 p. klaidingai nustatyta vietinės rinkliavos rinkimo kontrolė Šiaulių apskrities VMI Radviliškio poskyriui, Valstybės kontrolei. Rinkliavų įstatyme numatyta, kad vietinių rinkliavų rinkimą kontroliuoja tik savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba. Tvarkose nenumatyta leidimų vykdymo kontrolė, tai yra kas kontroliuoja kaip pareiškėjas, gavęs leidimą, vykdo įsipareigojimus arba kasinėjimas nevykdomas be leidimo.
- 15 p. nurodyta, kad „leidimus, pasirašytus Seniūnijos seniūno, seniūnijos darbuotojas užregistruoja ir pareiškėjui išrašo mokėjimo nurodymą (priedas)“, tačiau Teisės aktų registre prie teisės akto tokio priedo nėra paskelbta.
- 9 p. numatyta, kad rinkliavos nereikia mokėti, kai darbus vykdo Savivaldybės institucijos sprendimu ar darbus atlieka Savivaldybės institucijos kontroliuojama įmonė. Minėtu atleidimo atveju, kai vykdomi statybos darbai, leidimo išdavimas yra papildoma administracinė našta, kadangi tai papildomos pareiškėjo laiko sąnaudos ir finansinės išlaidos, kurios dubliuojasi renkant tuos pačius duomenis, kad gauti statybos leidimą.

1.2.2 Vietinė rinkliava už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose išdavimą

Tarybos patvirtinti prieštaraujantys reikalavimai tvarkos aprašuose. Masinių renginių organizavimo tvarkos apraše²⁰ nurodyta, kad „prekiauti ar teikti mokamas paslaugas renginio metu leidžiama tik turint <...> leidimą arba organizatoriaus-autoriaus išduotą patvirtinimą, kad vykstantis prekybą asmuo yra renginio rėmėjas“, Prekybos viešosiose vietose tvarkos apraše²¹ nurodyta, kad „asmenys prekiauti ir teikti paslaugas viešosiose vietose gali tik turėdami leidimą“, neužsimenama apie išduotą patvirtinimą, kad asmuo yra renginio rėmėjas. Leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose išdavimo nuostatuose²² numatyta, kad „prekiauti ar teikti paslaugas be leidimo draudžiama“.

Masinių renginių organizavimo tvarkos aprašas²³ nekomercinių renginių metu, pavyzdžiui „Tulpių žydėjimo šventė“, „Šaltibarščių čempionatas“ ir kituose renginiuose, leido prekybininkams prekiauti

²⁰ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2018-05-17 sprendimas Nr. T-898 „Dėl masinių renginių organizavimo Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“, 35.1 p.

²¹ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-816 „Dėl prekybos Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“, 6 p.

²² Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-815 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose išdavimą nuostatų patvirtinimo“, 9 p.

²³ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2018-05-17 sprendimas Nr. T-898 „Dėl masinių renginių organizavimo Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“, 35.1 p.

Savivaldybės tarybos nenustatytose viešosiose vietose, kai Rinkliavų įstatyme nurodyta, kad Savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietinę rinkliavą už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas tik savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose.

Nuostatuose²⁴ dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas nustatyta lengvatos pritaikymo sąlyga yra darbingumo lygio riba iki 50 proc., tačiau teisės akte²⁵ grupės intervalas baigiasi 55 proc. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2024 metų sausio 1 dienos įsigaliojo svarbūs Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo²⁶ bei negalios ir darbingumo nustatymo tvarkos²⁷ pakeitimai, (Darbingumo lygis pakeistas į Dalyvumo lygį) dėl aiškesnio vietinio teisės akto įgyvendinimo turėjo būti pakoreguotos lengvatų suteikimo sąlygos.

Nuostatuose visiškai nenumatyta vietinės rinkliavos kontrolė. Rinkliavų įstatymas²⁸ numato, kad vietinių rinkliavų rinkimą kontroliuoja Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

1.2.3 Vietinė rinkliava už leidimo įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą

Vietinės rinkliavos už leidimo įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą nuostatuose²⁹ nenumatyta, kokiais atvejais šio sprendimo nuostatos yra taikomos. Vietinės rinkliavos už leidimo įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje dydžiai patvirtinti neatsižvelgiant į leidimų galiojimo trukmės poreikį.

1.2.4 Vietinė rinkliava už leidimo organizuoti masinius komercinius renginius Radviliškio rajono savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą

Seniūnijų seniūnai įpareigoti išduoti leidimus dėl masinių komercinių renginių³⁰ organizavimo Savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose, tačiau Radviliškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų nuostatuose³¹ tokia seniūno funkcija nenumatyta.

²⁴ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-815 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose išdavimą nuostatų patvirtinimo“, 20.2 p.

²⁵ LR asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, 1991-11-28 Nr. I-2044, 20¹ str. 10 p. 2 d.

²⁶ LR neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymas, 2022-12-20 Nr. XIV-1722, 2 str. 5 p., 8 p.

²⁷ LR socialinės apsaugos ir darbo ministro, LR sveikatos apsaugos ministro, LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005-03-13 įsakymas Nr. V-188/A1-84-ISAK-487 „Dėl neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁸ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 14 str. 1 d.

²⁹ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2018-10-25 sprendimas Nr. T-999 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T-932 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo.

³⁰ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2018-05-17 sprendimas Nr. T-898 „Dėl masinių renginių organizavimo Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“, 11 p.

³¹ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-03-25 įsakymas Nr. A-280-(8.2) „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų veiklos nuostatų tvirtinimo“, III sk.

Vietinės rinkliavos už leidimo organizuoti masinius komercinius renginius viešojo naudojimo teritorijose išdavimą nuostatuose numatytoje grąžinimo tvarkoje³² teigiama, kad „vietinė rinkliava arba jos dalis grąžinama vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka“. Tačiau vietinė rinkliava nėra Mokesčių administravimo įstatymo³³ objektas, todėl įmokos grąžinimo tvarka reglamentuota netinkamai. Taip pat nuostatuose nenumatyta vietinės rinkliavos rinkimo kontrolė. Neatsižvelgta į Rinkliavų įstatymo³⁴ nuostatas, kad vietinių rinkliavų rinkimą kontroliuoja savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

2. Leidimų išdavimo, vietinių rinkliavų rinkimo ir vidinės kontrolės procesai neužtikrina nustatytos tvarkos tinkamo įgyvendinimo

Siekiant, kad vietinė rinkliava būtų surinkta tinkamai ir teisėtai, būtina užtikrinti administravimo ir vidinės kontrolės procedūrų visumos atitiktį Tarybos patvirtintoms vietinės rinkliavos tvarkos nuostatomis ir kitiems teisės aktams. Audito metu vertinome, ar vietinės rinkliavos, išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą, administravimas ir kontrolė vykdomi laikantis nustatytų reikalavimų. 2023 m. – 2024 m. I p. laikotarpiu leidimai vietinės rinkliavos objektams buvo išduoti visose 12 seniūnijų. Leidimai kasinėjimo darbams buvo išduoti 10 seniūnijų, Skėmių ir Šiaulėnų seniūnijose leidimai nebuvo išduoti. Leidimai prekybai buvo išduoti 11 seniūnijų, Pakalniškių seniūnijoje leidimai prekybai nebuvo išduoti. Komerciniai renginiai, minėtu laikotarpiu, buvo organizuojami tik Radviliškio miesto seniūnijoje. Leidimus Radviliškio rajono savivaldybei priklausančioje teritorijoje išorinei reklamai įrengti išdavė Savivaldybės administracijos architektūros ir urbanistikos skyrius.

2.1 Dėl leidimų atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje, atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimo

Nustatėme 11 atvejų, kai leidimai kasinėjimo darbams buvo išduoti nesivadovaujant Tarybos patvirtintais Tvarkos aprašu ir Nuostatais³⁵. 3 seniūnijose³⁶ leidimai buvo išduoti be mokėjimus patvirtinančių dokumentų, 2 seniūnijose³⁷ buvo neteisingai apskaičiuoti rinkliavos dydžiai, 2 seniūnijose³⁸ leidimams gauti buvo pateikti tik prašymai be jokių papildomų dokumentų, kurie Tarybos nustatyta tvarka turėjo būti pateikti kartu su prašymu.

Rinkliavų įstatyme³⁹ yra numatyta, kad vietinė rinkliava turi būti mokama į savivaldybės, nustačiusios vietinę rinkliavą, biudžeto sąskaitą. Tarybos patvirtintų Nuostatų rinkliavos mokėjimo tvarkoje nenurodyta savivaldybės biudžeto sąskaita rinkliavai mokėti. 2023 m. 4 seniūnijos⁴⁰, 2024 m. I p. 1

³² Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2018-05-17 sprendimas Nr. T-899 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo organizuoti masinius komercinius renginius Radviliškio rajono savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą nuostatų patvirtinimo“, 9 p.

³³ LR mokesčių administravimo įstatymas, 2004-04-13 Nr. IX-2112, 13 str.

³⁴ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 14 str. 1 d.

³⁵ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2011-03-24 sprendimas Nr. T-1168 „Dėl leidimų atlikti kasinėjimo darbus Radviliškio rajono savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje (gatvėse, vietinės reikšmės keliuose, aikštėse, žaliuosiuose plotuose), atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje išdavimo tvarkos aprašo bei vietinės rinkliavos nuostatų šių leidimų išdavimą patvirtinimo“.

³⁶ Radviliškio miesto seniūnijoje, Aukštelkų seniūnijoje ir Pakalniškių seniūnijoje.

³⁷ Radviliškio seniūnijoje, Šeduvos miesto seniūnijoje.

³⁸ Baisogalos seniūnijoje, Tyrulių seniūnijoje.

³⁹ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725, 13¹ str.

⁴⁰ Radviliškio miesto seniūnijoje, Radviliškio seniūnijoje, Aukštelkų seniūnijoje ir Pakalniškių seniūnijoje.

seniūnijoje⁴¹ vietinę rinkliavą rinko į seniūnijos sąskaitą. Surinktas lėšas seniūnijų atsakingi darbuotojai pervesdavo į Savivaldybės biudžeto sąskaitą be nustatytos tvarkos.

2.2 Dėl leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybės tarybos nustatytose viešosiose vietose išdavimo

Nustatėme 357 atvejus, kai leidimus prekiauti ar teikti paslaugas Tarybos nustatytose viešosiose vietose išduodantys asmenys nesivadovavo Tarybos patvirtintais Nuostatais⁴² ir Tvarkos aprašu⁴³. 2 seniūnijose⁴⁴ leidimai buvo išduoti nepateikus prašymų, 9 seniūnijose⁴⁵ leidimai išduoti nepateikus kartu su prašymu privalomų dokumentų, 1 seniūnijoje⁴⁶ nebuvo išduotas leidimas, nors rinkliavos mokestis buvo sumokėtas, 1 seniūnijoje⁴⁷ buvo neteisingai nustatyti rinkliavos mokesčio dydžiai. 6 seniūnijose⁴⁸ buvo išduodami leidimai nepateikus mokėjimą patvirtinančių dokumentų. 1 seniūnijoje⁴⁹ leidimai buvo išduoti sumokėjus mažesnę rinkliavos mokestį nei nustatyta Tarybos, taip pat neįgyvendinant Tvarkos aprašo⁵⁰ nuostatos, kurioje apibrėžiama, kad leidimas išduodamas per 5 d. d.

Tarybos patvirtintuose nuostatuose⁵¹ yra numatyti atvejai, kada ir kokios lengvatos prekybos leidimui gauti gali būti taikomos, tačiau 1 seniūnijoje⁵² leidimą išduodantis asmuo prekiautojams suteikė lengvatas vietinės rinkliavos dydžiams be teisės į lengvatą įrodančių dokumentų.

Tarybos patvirtintuose nuostatuose⁴⁸ numatyta, kad rinkliava už leidimus prekybai ar paslaugų teikimą mokama į konkrečią Savivaldybės administracijos sąskaitą, tačiau 2023 metais 7 seniūnijose⁵³ rinkliava buvo mokėta į seniūnijų sąskaitas, 4 seniūnijose⁵⁴ rinkliavos mokestis buvo renkamas grynaisiais pinigais išrašant kasos pajamų orderį. Surinktas lėšas seniūnijų atsakingi darbuotojai pervesdavo į Savivaldybės biudžeto sąskaitą be nustatytos tvarkos. Pasitaikė pora atvejų, kai seniūnijoje⁵⁵ rinkliavos mokestis buvo mokėtas į Savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus sąskaitą.

⁴¹ Šaukoto seniūnijoje.

⁴² Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-815 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose išdavimą nuostatų patvirtinimo“.

⁴³ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-816 „Dėl prekybos Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴⁴ Radviliškio miesto seniūnija ir Šeduvos miesto seniūnija (pateiktas laisvos formos prašymas).

⁴⁵ Radviliškio miesto seniūnija, Radviliškio seniūnija, Šeduvos miesto seniūnija, Aukštelkų seniūnija, Baisogalos seniūnija, Sidabravo seniūnija, Skėmių seniūnija, Šaukoto seniūnija, Tyrulių seniūnija.

⁴⁶ Šiaulėnų seniūnija.

⁴⁷ Skėmių seniūnija.

⁴⁸ Radviliškio seniūnija, Šeduvos miesto seniūnija, Aukštelkų seniūnija, Baisogalos seniūnija, Skėmių seniūnija ir Šiaulėnų seniūnija.

⁴⁹ Šeduvos miesto seniūnija.

⁵⁰ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-816 „Dėl prekybos Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“ 10 p.

⁵¹ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-815 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose išdavimą nuostatų patvirtinimo“ 20 p.

⁵² Radviliškio seniūnija

⁵³ Radviliškio miesto seniūnija, Radviliškio seniūnija, Baisogalos seniūnija, Sidabravo seniūnija, Skėmių seniūnija, Šiaulėnų seniūnija, Tyrulių seniūnija.

⁵⁴ Grinkiškio seniūnija, Skėmių seniūnija, Šaukoto seniūnija, Šiaulėnų seniūnija.

⁵⁵ Šeduvos miesto seniūnija.

Komercinių renginių metu 1 seniūnijoje⁵⁶ leidimai prekybai buvo išduoti ne prekytojams ar paslaugų teikėjams, o renginio organizatoriams.

Nustatytas atvejis, kai neturint raštiško įgaliojimo seniūnijos⁵⁷ darbuotojas, atsakingas už leidimų išdavimą, suteikė teisę prekiauti kitos seniūnijos teritorijoje vykusios šventės metu.

2023 m. – 2024 m. I p. laikotarpiu 2 seniūnijose⁵⁸ buvo organizuojami nekomerciniai renginiai „Bagažinių turgelis“ ir „Kuistukas“, kurių metu buvo prekiaujama asmeniniais nereikalingais daiktais. Savivaldybės viešojoje erdvėje prekyba vyko, nesivadovaujant Savivaldybės teritorijoje nustatytos tvarkos nuostatomis, be leidimų prekiauti. Tvarumą, antrinį panaudojimą skatinančiai prekybai rekomenduotina suteikti prioritetą bei svarstyti atleidimo nuo vietinės rinkliavos poreikį bei galimybes. Bagažinių turguje siekiama ne užsidirbti, o pabendrauti, susirasti bendraminčių, gerai praleisti laiką.

2.3. Dėl leidimo įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išdavimo

Tarybos patvirtintuose nuostatuose⁵⁹ nurodoma, kad rinkliava už leidimą įrengti išorinę reklamą turi būti sumokėta ir pateikti mokamieji pavedimai su bankų žymomis arba kvitai iki leidimo išdavimo. Nustatyti atvejai, kai Savivaldybės administracijos architektūros ir urbanistikos skyrius išdavė 2 leidimus⁶⁰ be mokėjimą patvirtinančių dokumentų.

2.4. Dėl leidimo organizuoti masinius komercinius renginius Radviliškio rajono savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimo

Tarybos patvirtintame tvarkos apraše⁶¹ yra nurodyta kokie dokumentai turi būti teikiami kartu su prašymu organizuoti renginį. Komerciniai renginiai 2023 m. – 2024 m. I p. buvo rengiami tik Radviliškio miesto seniūnijoje. Neatsižvelgiant į Tvarkos aprašo nuostatas, 11 prašymų organizuoti renginius buvo priimti be suderinimo žymų su atsakingomis institucijomis ir išduoti leidimai.

Vietinė rinkliava už komercinių renginių organizavimą Radviliškio miesto seniūnijoje 2023 m. buvo mokėta į seniūnijos banko sąskaitą, neįgyvendinami Nuostatai⁶², kuriuose numatyta, kad mokestis mokamas į rajono Savivaldybės biudžeto sąskaitą.

2.5 Silpna kontrolė vietinių rinkliavų administravimo srityje

Nesilaikant sistemiškumo principo Taryba vietinių rinkliavų objektams atskirose tvarkose nustatė arba nenustatė vietinių rinkliavų kontrolės. Vietinių rinkliavų vidinė kontrolė neužtikrina tinkamos viešosios tvarkos. Savivaldybės administracijos atsakingi darbuotojai ar seniūnai įpareigoti išduoti

⁵⁶ Radviliškio miesto seniūnija.

⁵⁷ Šeduvos miesto seniūnija.

⁵⁸ Radviliškio seniūnija ir Grinkiškio seniūnija.

⁵⁹ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2014-12-18 sprendimas Nr. T-932 „Dėl vietinės rinkliavos įrengti išorinę reklamą Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą nuostatų patvirtinimo“, 11 p.

⁶⁰ Leidimai 2021-12-14 RL ir 2023-12-13 RL-30

⁶¹ Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2018-05-17 sprendimas Nr. T-898 „Dėl masinių renginių organizavimo Radviliškio rajono savivaldybės viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“, 17 – 19 p.

⁶² Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2018-05-17 sprendimas Nr. T-899 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo organizuoti masinius komercinius renginius Radviliškio rajono savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą nuostatų patvirtinimo“, 8 p.

leidimus, tačiau neapibrėžta kas atsakingas už tai, kad Savivaldybės teritorijoje nebūtų prekiaujama, kasinėjama ar kabinama reklama nesumokėjus vietinės rinkliavos ir be leidimo. Nenumatyti operatyvūs patikrinimai, neteikiamos ataskaitos apie patikrinimo rezultatus.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁶³ patvirtinti Savivaldybės administracijos atsakingi darbuotojai, kuriems suteikta teisė surašyti administracinių nusižengimų protokolus. Kontroliuodami vietinių rinkliavų mokėjimą, Savivaldybės administracijos atsakingi darbuotojai turi teisę už nustatytus vietinių rinkliavų mokėjimo pažeidimus skirti baudas pagal atitinkamus administracinių nusižengimų kodekso straipsnius⁶⁴: 144 str., 154 str., 365 str., 418 str.

1 lentelė

**Atsakingų asmenų surašyti administracinių nusižengimų protokolai, skirtos baudos
(2023 m. – 2024 m. I p.)**

Administracinių nusižengimų kodekso straipsnis	Darbuotojas, kuriam suteikta teisė surašyti administracinių nusižengimų protokolus*	Surašyta protokolų, vnt.	Skirta baudų, Eur	Išsiųsti įpareigojimai**
1	2	3	4	5
365 str. Už savavališką kasinėjimą bendrojo naudojimo teritorijoje ir teritorijos nesutvarkymą baigus darbus.	Seniūnijų seniūnai;	0	0	
	Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas (pagal kompetenciją)	0	0	
154 str. Prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimas. Už savivaldybių tarybų patvirtintų prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimą.	Seniūnijų seniūnai	0	0	
	Radviliškio mieste – Investicijų ir turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas (pagal kompetenciją)	0	0	
	Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas (pagal kompetenciją)	0	0	
144 str. Už reklamos naudojimo reikalavimų ir draudimų nesilaikymą.	Seniūnijų seniūnai	0	0	
	Radviliškio mieste – Architektūros ir urbanistikos skyriaus vyriausiasis specialistas	0	0	
	Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas (pagal kompetenciją)	0	0	19
418 str. Už vietinės rinkliavos už naudojimąsi savivaldybių tarybų nustatytomis vietomis automobiliams statyti nuostatuose nustatytos vietinės rinkliavos mokėjimo tvarkos pažeidimą.	Seniūnijų seniūnai	0	0	
	Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas (pagal kompetenciją)	0	0	

* Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas 2022-05-24 Nr. A-552-(8.2) „Dėl savivaldybės administracijos darbuotojų, kuriems suteikta teisė surašyti administracinių nusižengimų protokolus, sąrašo patvirtinimo ir pavedimo nagrinėti nusižengimų bylas“.

** toks prevencijos būdas nėra numatytas tvarkose ir nuostatuose.

⁶³ Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-05-24 įsakymas Nr. A-552-(8.2) „Dėl savivaldybės administracijos darbuotojų, kuriems suteikta teisė surašyti administracinių nusižengimų protokolus, sąrašo patvirtinimo nagrinėti administracinių nusižengimų bylas“.

⁶⁴ LR administracinių nusižengimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarkos įstatymas. LR administracinių nusižengimų kodeksas, 2015-06-25 Nr. XII-1869.

Savivaldybės administracijos seniūnijų seniūnams suteikta teisė išduoti leidimus dėl vietinės rinkliavos objektų bei teisė surašyti administracinių nusižengimų protokolus už vietinės rinkliavos taisyklių pažeidimus. Netinkamas pareigų paskirstymas neužtikrina korupcijos pasireiškimo rizikos valdymo.

Savivaldybės administracijos Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus nuostatuose⁶⁵ numatyta, kad viešosios tvarkos priežiūros organizavimo srityje atsakingi darbuotojai kontroliuoja, kaip laikomasi išorinės vaizdinės reklamos įrengimo taisyklių, kaip laikomasi renginių organizavimo taisyklių, kaip laikomasi mažmeninės prekybos viešosiose vietose ir turgavietėse taisyklių, kontroliuoja vietinę rinkliavą už transporto priemonių stovėjimą (statymą) ir vietinę rinkliavą už leidimą įvažiuoti į saugomas teritorijas, organizuoja ir vykdo reidus, prevencines priemones, akcijas, patikrinimus administracinės teisės pažeidimams išaiškinti. Faktiškai metiniuose veiklos planuose nėra suplanuota jokių vietinės rinkliavos prevencijos priemonių. Neplaningai atliekami patikrinimai ar skundų tyrimai, kurių metu per 1,5 metų laikotarpį buvo surašyta 19 įpareigojimų dėl reklamos naudojimo be leidimo (16 išsiėmė leidimus, 1 pašalino reklaminį stovą, 2 reklamos nukabintos). Administracinių nusižengimų kodeksas, nustatius nusižengimą dėl vietinės rinkliavos nuostatų nesilaikymo, nenumato galimybės skirti įpareigojimą.

Savivaldybės administracijos Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus atsakingi darbuotojai pagal kompetenciją 2023 metais surašė 15 protokolų pagal ANK 417 str. 2 d. už kelio ženklų, žmonių vežimo reikalavimų nesilaikymą ar kitas Kelių eismo taisyklių pažeidimą ir skyrė 0,3 tūkst. Eur baudų sumą. Dėl netinkamo automobilių statymo reglamentavimo, kadangi Taryba nenustatė automobilių stovėjimo vietų už kurias renkama vietinė rinkliava, šios baudos paskirtos ne vietinės rinkliavos objekto atžvilgiu. Taip pat surinkta nustatyto mokesčio už specialiojo leidimo, suteikiančio teisę transporto priemonei stovėti kelio ženklo Nr. 531 „Rezervuota stovėjimo vieta“ galiojimo zonoje išdavimą 0,4 tūkst. Eur suma nepriskirtina vietinei rinkliavai.

Savivaldybės kontrolierė

Giedrė Sinkevičienė

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Rasa Baublienė

⁶⁵ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-02-24 įsakymas Nr. PA-37-(8.2) „Dėl nuostatų patvirtinimo“, 7.29.2 p., 7.29.3 p., 7.29.11 p.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Laukiamas audito poveikis: sukurtas tinkamas vietinės rinkliavos teisinis reguliavimas, tinkamos vidaus kontrolės procedūros leis efektyviau surinkti lėšas į savivaldybės biudžetą, kurios naudojamos Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose patvirtintoms priemonėms finansuoti.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama)	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės			Įgyvendinimo terminas*	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija/įgyvendinantis priemonės
		rodiklis	rodiklis pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
1. Tinkamai nepasiruošta vietinės rinkliavos administravimo procesui	Vidutinės svarbos Siekiant užtikrinti tinkamą vietinės rinkliavos surinkimo reguliavimą, atlikti visų patvirtintų vietinės rinkliavos objektų nuostatų ir tvarkos aprašų peržiūrą, aktualizuoti juos pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, dėl kitų vietinės rinkliavos objektų nustatyti leidimų išdavimo tvarkas, Savivaldybės tarybai pateikti sprendimų projektus.	Atlikta visų patvirtintų vietinės rinkliavos objektų nuostatų ir tvarkos aprašų peržiūra. Sprendimų projektai aktualizuoti pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, visiems kitiems vietinės rinkliavos objektams parengti naujų tvarkų projektai, pateikti Savivaldybės tarybai svarstyti ir tvirtinti.	4	8	2025-06-01	Savivaldybės administracija
2. Leidimų išdavimo, vietinių rinkliavų rinkimo ir vidinės kontrolės procesai neužtikrina nustatytos tvarkos tinkamo įgyvendinimo	Vidutinės svarbos Siekiant užtikrinti, kad leidimų išdavimo procesas būtų vykdomas pagal patvirtintuose nuostatuose ir tvarkos aprašuose nustatytus reikalavimus, sukurti tinkamas vidaus kontrolės procedūras.	Vietinės rinkliavos administravimo procese kylančių rizikų valdymui sukurtos tinkamos Vidaus kontrolės procedūros.	0	13	2025-06-01	Savivaldybės administracija Seniūnijos
	Vidutinės svarbos Siekiant užtikrinti tinkamą rinkliavomis sureguliuotų veiklų kontrolę, Savivaldybės tarybos nustatytų rinkliavų kontrolę, prevenciją vykdyti planuotai ir reguliariai.	Vykdomi planingi ir reguliariūs patikrinimai. Parengiamos atliktų patikrinimų ataskaitos.			2025-06-01	Savivaldybės administracija Seniūnijos

* Terminus rekomendacijoms įgyvendinti, pateikė subjektas pasitarimo vykusio 2025-01-20 metu.

Santrumpos ir sąvokos

LR – Lietuvos Respublika;

SB – Radviliškio rajono savivaldybės biudžetas;

Taryba – Radviliškio rajono savivaldybės taryba;

Atitikties audito ataskaitos
2 priedas**Audito apimtis ir metodai****Audito apimtis**

Audito tikslas – įvertinti Radviliškio rajono savivaldybės vietinių rinkliavų (išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą) administravimo atitikimą teisės aktams.

Audito objektas – Radviliškio rajono savivaldybėje vietinė rinkliava (išskyrus rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą).

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar vietinės rinkliavos, išskyrus už komunalinių atliekų surinkimą, teisinis reglamentavimas neprieštaruoja teisės aktams;
- ar vietinės rinkliavos, išskyrus už komunalinių atliekų surinkimą, administravimas ir kontrolė vykdomi laikantis nustatytų reikalavimų.

Audituojamas subjektas – Radviliškio rajono savivaldybės administracija, kodas 188726247.

Audituojamas laikotarpis – 2023 m. – 2024 m. I p.

Taikytas kiekybinis ir (ar) kokybinis reikšmingumas:

Audito metu priimdami sprendimus, susijusius su audito procedūrų pobūdžio ir apimties nustatymu, audito rezultatų vertinimu, naudojome kokybinį reikšmingumą. Vertindami nustatytus dalykus ir nustatydami neatitikčių ir pastebėjimų reikšmingumą, vertinome, ar jie atsirado dėl teisėtumo pažeidimo, tyčinio (apgaulės) ar netyčinio veiksmo, ar nedaroma žala savivaldybės biudžetui, ar tam tikras audituojamo subjekto veiklos aspektas yra reikšmingas, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, jautrumą, ar pastebėjimas susijęs su skaidrumu ir atskaitomybe. Nustatytus dalykus laikėme reikšmingais, kai galima pagrįstai tikėtis, kad jie paskatins priimti atitinkamus sprendimus, remiantis audito rezultatais, arba atsižvelgti į rezultatus tobulinant procesus, metodikas ir pan. Reikšmingumas vertinant audito rezultatus pagal audito sritis:

- Vietinės rinkliavos, išskyrus už komunalinių atliekų surinkimą, teisinis reglamentavimas;
- Vietinės rinkliavos, išskyrus už komunalinių atliekų surinkimą, administravimas ir kontrolė.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁶⁶.

⁶⁶ 3000 TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą
https://www.valstybeskontrole.lt/TVS/Content/INTOSAI_standartai/3000-asis_TAAIS.pdf.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslai
1. Tinkamai nepasiruošta vietinės rinkliavos administravimo procesui valdyti		
1.1. Ne visiems vietinės rinkliavos objektams nustatyta vietinė rinkliava	Tikrinimas Patikrinta, kaip yra apibrėžtas vietinių rinkliavų objektų poreikis ir nuostata savivaldybės teritorijoje.	Nustatyti ar - visiems LR rinkliavų įstatyme numatytiems vietinių rinkliavų objektams Taryba patvirtino teisinį reglamentavimą.
1.2. Vietinių rinkliavų reglamentavimas turi trūkumų	Tikrinimas Atlikta vietinių rinkliavų nuostatų, tvarkų ir įsakymų analizė.	Nustatyti ar - Savivaldybėje tinkamai reglamentuota vietinė rinkliava.
2. Neužtikrinamas tinkamas rinkliavos administravimas ir rinkimas	Dokumentų peržiūra/analizė Nagrinėjome prašymus, paraiškas, prie jų pridedamus dokumentus, leidimus, dokumentų registrus. Skaičiavimas Skaičiavome ar teisingai apskaičiuotas rinkliavos dydis.	Nustatyti ar - leidimai išduoti ir rinkliavos apskaičiuotos vadovaujantis teisės aktais.
3. Silpna kontrolė vietinių rinkliavų srityje	Paklausimas Pokalbio metu su atsakingais darbuotojais aiškinomės kaip yra atliekama kontrolė, jos planavimas ir vykdymas. Pateikti raštiški paklausimai visiems atsakingiems už protokolų surašymą asmenims, pateikta informaciją kiek audituojamu laikotarpiu nustatyta pažeidimų, surašyta protokolų ir paskirta baudų suma. Dokumentų peržiūra Peržiūrėti pateikti įpareigojimai, protokolai, nurodymai.	Nustatyti ar - tinkamai vykdoma vietinių rinkliavų surinkimo kontrolė; - nustačius pažeidimus surašomas protokolai, tinkamai nustatomas nuobaudos dydis.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA
Dokumento pavadinimas (antraštė)	ATITIKTIES AUDITO ATASKAITA RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIETINĖ RINKLIAVA (IŠSKYRUS RINKLIAVĄ UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-01-21 Nr. VA-1
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rasa Baublienė Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-01-21 13:23
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-01-21 13:24
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC
Sertifikato galiojimo laikas	2024-08-07 09:42 - 2028-08-06 09:42
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Giedrė Sinkevičienė Savivaldybės kontrolierė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-01-21 13:26
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-01-21 13:26
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2024-08-08 11:57 - 2029-08-07 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250106.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-04-11)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-04-11 nuorašą suformavo Tomas Januševičius
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-